

## Fason Piliç Üretiminden Tevkifat Yapılıp Yapılmayacağı.

|                   |                                          |
|-------------------|------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                   |
| <b>Kanun</b>      | GELİR VERGİSİ KANUNU                     |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.4.DEF.0.03.10.00-120 [94-2015/1]-31 |
| <b>Tarih</b>      | 06.11.2015                               |

**T.C.**

**AFYONKARAHİSAR VALİLİĞİ**

**Defterdarlık Gelir Müdürlüğü**

Sayı : 63611781-120 [94-2015/1]-31

06/11/2015

Konu : Fason Piliç Üretiminden Tevkifat Yapılıp Yapılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; firmanızın piliç üretimi faaliyetinde bulunduğu ve bu faaliyet kapsamında, civcivlerin beslenme ve büyütülmesi için şahıs firmalarına verildiği, söz konusu işlemlere ait her türlü yem v.s. ihtiyaçların şirketiniz tarafından karşılanarak fason üretim yaptırıldığı, firmalarca söz konusu hizmet karşılığında tarafınıza fatura düzenlendiği belirtilerek, düzenlenen faturalar için gelir vergisi tevkifatı yapılıp yapılmayacağı, eğer tevkifat yapılacaksa hangi oranda yapılacağı ile ayrıca şirketinizin zirai faaliyet kapsamında üretim ömrünü tamamlayan yumurta tavuklarını şahıs firmalarından satın aldığı bu satış dolayısıyla satış faturasını düzenleyen şahıs firmalarından tevkifat yapılıp yapılmayacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinde; "Zirai faaliyet; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade eder.

...

Yukarıda yazılı faaliyetlerin içinde yapıldığı işletmelere zirai işletme bu işletmeleri işleten gerçek kişilere (Adi şirketler dahil), vergiye tabi olsun veya olmasınlar, çiftçi ve bu faaliyetler neticesinde istihsal olunan maddelere de mahsul denir.

Kollektif şirketlerle adi veya eshamlı komandit şirketler zirai faaliyetle iştigal etseler dahi çiftçi sayılmazlar. Zirai faaliyetle iştigal eden kollektif şirketlerin ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortaklarının şirket kârından aldıkları paylar şahsi ticari kazanç hükmündedir.

..." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanununun 53 üncü maddesinde, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların, yine bu Kanunun 94 üncü maddesine göre hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği hükme bağlanmış olup, anılan Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinde, vergi tevkifatı yapmakla yükümlü kişi, kurum ve kuruluşlarca çiftçilerden satın alınan zirai ürünler ve hizmetler için yapılan ödemelerden tevkifat yapılacağı belirtilmiş ve bu tevkifat oranları, hayvan ve hayvansal ürünlerde % 2, diğer zirai ürünlerde % 4, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan hayvan ve hayvansal ürünlerde % 1, diğer zirai ürünlerde ise % 2 ve diğer hizmetler için % 4 olarak belirtilmiştir.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrası ile Maliye Bakanlığı zirai ürünlerin (işlenmiş olanlar dâhil) alım satımına aracılık eden kuruluşlar ile ticaret borsalarını bu mahsullerin satın alınması sırasında yapılacak vergi tevkifatından müteselsilen sorumlu tutmaya, söz konusu ürünlerin satışı dolayısıyla yapılacak vergi tevkifatının hangi safhada yapılacağını her bir ürün için ayrı ayrı belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Bu yetkiye istinaden, Bakanlığımızca hazırlanıp 15/09/1990 gün ve 20636 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 164 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile zirai ürünlerin alımında yapılacak gelir vergisi tevkifatı ve müteselsil sorumluluk konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu Tebliğin 3 üncü bölümünde, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan kişi, kurum ve kuruluşların çiftçilerden satın aldıkları zirai ürünler için yaptıkları ödemelerden (avans olarak ödenenler dahil) tevkifat yapmak zorunda oldukları; ancak bu tevkifatın yapılmaması halinde, ürünü çiftçiden satın alanın sorumluluğu olmakla birlikte, bu ürünün daha sonraki safhalarda alım-satımına taraf olanlar da tevkif yoluyla ödenmeyen bu vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammından müteselsilen sorumlu olacakları açıklanmıştır.

Diğer bir anlatımla, zirai ürünleri çiftçi dışındaki kişilerden satın alanlar bu ürünlerle ilgili gelir vergisi tevkifatının yapıldığına kanaat getirirlerse gelir vergisi tevkifatını yapmayabileceklerdir. Bu durumda tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammından müteselsilen sorumlu olacaklardır. Ancak, mükelleflerin müteselsil sorumluluğun dışında kalmayı tercih etmeleri halinde zirai ürünü kimden satın almış olurlarsa olsunlar gelir vergisi tevkifatı yaparak ilgili vergi dairesine yatırmak zorundadırlar.

Öte yandan, aynı Tebliğin dördüncü bölümünde; borsada tescil ettirilerek çiftçilerden satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden tevkif edilerek vergi dairelerine ödenmesi gereken vergiden borsalar ve zirai ürünü satın alanların müteselsilen sorumlu olacakları, Tebliğin 1, 2 ve 3 üncü bölümlerinde belirtilen kamu kurum ve kuruluşları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların çiftçi dışında kalan kişi, kurum ve kuruluşlardan 5590 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan Ticaret Borsalarında tescil ettirerek satın aldıkları zirai ürün bedelleri üzerinden, gelir vergisi tevkifatı yapmayacakları ve müteselsilen de sorumlu olmayacakları belirtilmiştir.

15/09/1995 tarih ve 22405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 188 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, arazi sahiplerinin zirai faaliyete bilfiil iştirak etmeksizin üründen pay almak suretiyle yaptıkları kiralama hizmetleri hariç olmak üzere, çiftçilerin zirai işletmelerini, tarımsal alet ve makinalarını kiralamaları veya çiftçilerin zirai işletmelerini, tarımsal alet ve makinalarını el emekleriyle birleştirmek suretiyle, diğer kişilere yapmış oldukları hizmetlerin, zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak

kabul edileceği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, 03/03/2001 gün ve 24335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 242 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde zirai hizmet ve yapılacak tevkifat konusunda gerekli açıklamalar yapılmıştır. Ayrıca anılan Tebliğe göre, zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmetlere ilişkin olarak esnaf muaflığından yararlananlara yapılacak demeler ile kazancı gerçek usulde tespit edilmeyen çiftçilere yapılacak ödemelerin gider pusulası düzenlenmesi suretiyle yapılması (bu çiftçilerden zirai ürün alınması durumu hariç) gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 ncu maddesinde, fatura, satılan emtia veya yapılan iř karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlandıktan sonra, aynı Kanunun 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin: birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere ve vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hükme bağlanmıştır.

Yine aynı Kanunun 235 inci maddesine göre de birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler, gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri sırada müstahsil makbuzu tanzim etmeye mecburdurlar.

Yukarıda yer alan hüküm ve yapılan açıklamalara göre;

- şirketinizin piliç yetiştirilmesi hususunda çiftçilerle anlaşmış olması halinde, civciv, yem, ilaç gibi üretim girdilerinin de temin edilmesi suretiyle, civcivlerin beslenip bakımının yaptırılarak piliç haline getirilmesi ve şirketinize geri verilmesi işleminin zirai faaliyet kapsamında ifa edilen hizmet olarak değerlendirilmesi ve yapılan bu zirai hizmet karşılığında çiftçilere ödenen hizmet bedeli üzerinden % 4 oranında tevkifat yapılması gerekmektedir.

- Ancak, söz konusu hizmetin çiftçi dışında kalanlar tarafından gerçekleştirilmesi halinde, civcivlerin beslenip bakımının yaptırılarak piliç haline getirilmesi ve şirketinize geri verilmesi işlemi çerçevesinde çiftçi dışında kalan kişi ya da firmalara ödenen bedeller üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

Öte yandan, zirai faaliyet kapsamında üretim ömrünü tamamlayan yumurta tavuklarının şirketinizce;

- Çiftçilerden satın alınması halinde, yapılacak ödemeler üzerinden % 2 oranında, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınması durumunda ise % 1 oranında tevkifat yapılması,

- Çiftçi dışındaki kişilerden ticaret borsalarına tescil ettirilerek satın alınması halinde ise tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi, gecikme faizi ve gecikme zammından tescil işlemi yapan borsalar ve vergisi tevkif yoluyla ödenmeyen zirai ürünü borsaya getirenler müteselsilen sorumlu olacaklarından ödenen bedeller üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmaması,

- Çiftçi dışındaki kişilerden ticaret borsalarına tescil ettirilmeksizin satın alınması halinde, daha önceki safhalarda söz konusu hayvanlarla ilgili gelir vergisi tevkifatının yapıldığına kanaat getirilmesi durumunda gelir vergisi tevkifatının yapılmayabileceği; ancak daha önceki safhalarda söz konusu tevkifatın yapılmadığının tespit edilmesi durumunda, tevkif yoluyla ödenmesi gereken vergi ile buna bağlı ceza, gecikme faizi ve gecikme zammının, müteselsil sorumluluk kapsamında tahsil edileceği hususunun dikkate alınması

gerekmektedir.

Ayrıca, piliç yetiştirilmesi hususunda zirai hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerin, kazancı gerçek usulde tespit edilmeyen çiftçilere yapılması halinde gider pusulası düzenlenmesi; şirketinizce, üretim ömrünü tamamlayan yumurta tavuklarının alımı neticesinde ödenen tutarlar karşılığında ise 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci ve 235 nci maddeleri gereğince müstahsil makbuzu/fatura düzenlenmesi ve söz konusu tevkifat tutarlarının da düzenlenecek belge üzerinde gösterilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026